

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Locuint'a Redactorului:
si
Cancelari'a Redactiunii:
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespun-
dintii regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu. . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesca care publicati-
une separatu. In Loculu deschis
20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

In locu de articulu de fondu.

Pronunciamentu:

Considerandu nemultumirea generale, considerandu pericolulu prea inveleratu, in care ajunse natiunea romana, limb'a si confesiunile ei, priu starea presente a lucrurilor si nemultumirea provenitoria de aci, — considerandu, ca acest'a d'ia urma nu se pote delaturà, de câtu punendu-se in vietia principiile de egalitate, atâtu natiunale câtu si confesionale;

d'in detorintia câtra patri'a si natiunea nostra, cari suntu aruncate pre marginea unui abisu si nu se potu mantu de câtu priu natiunimirea justeloru pretensiuni a le natiunei nostre, carea face majoritatea precumpentoria a locuitoriloru Traniei, dechiarâmu a stâ neclatiti pre lunga principiile si pretensiunile proclamate serbatorese de natiunea romana in adunarea generale si legale de la 2/15 maiu 1848;

era in specie:

I. Ne pronunçiamu pentru autonomia Transilvaniei pre bas'a dipl. leopoldine si a sanct. pragmatece, — cu atâtu mai vertosu, câ si autonomia tiereloru croato-sclavone e recunoscuta, de si relatiunea acelor'a câtra Ungaria a fostu cu totulu diferita de a Traniei.

II. Ne pronunçiamu pentru reactivarea articliilor de lege adusi in diet'a de la Sabiu 1863/4 prin ambii factori competenti ai legislatiunei, sanctiunati de Maj., publicati si pusi in vietia, prin cari articli natiunea rom. s'a inarticulat cu natiune regnicolaria, limb'a si confesiunile ei s'au garantatu.

III. Ne pronunçiamu pentru redeschiderea dietei trane, pre basea unei adeverate reprezentatiuni poporali, dupa dreptu si convenintia, in sensulu votulu datu de minoritatea rom. la diet'a feudale d'in Clusiu, a. 1865. Cã noi diet'a pe stana nu o potemu considera indreptatita a face legi valide pentru Tran'a, neci pre transilvanii, ce pote voru fi siedindu intrin'sa, de reprezentanti legali ai tieriei nostre.

Fiindu câ intru impregiurârile presenti, nu ne-a remasu altu terenu pentru a castigà incuvenintiare si valore convictiuniloru nostre politice, ne restringemu la descoperirea loru pre calea publicitatii, ca celu pucinu estu modu sê ne plinimu detorintia de cetatieni, nesuindu totu una-data si a face unu servitiu regimului prin descoperirea franca a nemultumiriloru provenitorie d'in purcederea d'insulu intru afacerile Traniei.

Blasiu, 2/15 1868.

(Urmeza suscrierile, cari credemu câ sunt pan' acum bine cunoscute celoru ce se cuvine sê le scia.)

Fiindu pronunçiamentulu d'in 15 maiu a. c. alu Romaniloru adunati pe „campulu libertatii“ la Blasiu sincer'a manifestare a celoru mai drepte, juste si legali oftâri ale natiunei romane de sub sceptrulu austriacu; subscrisii, ca fii adevirati ai natiunei romane, ni tienemu de o santa detorintia a ne alaturà pe langa acelu pronunçiamentu, ceea ce prin acest'a in fat'a lumei si dechiarâmu.

Datu in comitatulu Satumare, in lun'a lui cuptoriu 1868.

Ciriacu Barbulu mp., protop.; Georgiu Manu mp., protop.; Vasiliu Fabianu mp.; Ioanu Moldovanu mp., preutu; Ioanu Seremi mp., protopopu; Georgiu Leucutiã mp., parocu de Tataresci; Gregoriu Fabianu mp., parocu de Zsadán; Vasiliu Catoca mp., protopopu; Georgiu Marchisiu mp., preutu; Georgiu Papp mp., invetiatoriu; Georgiu Fâsiu mp., preutu; Augustinu Pelle mp., preutu; Emanuilu Pelle mp., preutu; Sigismundu Catoca mp.; Alesandru Catoca mp.; Ioanu de Nyéki mp., preutu; Petru Nistoru mp., notariu; Ioanu Rezeiu mp., preutu; Ioanu Barna mp., notariu; Vasiliu Ilutiã mp., invetiatoriu; Demetriu Popu mp., proprietariu; Ioanu Secuiu iun. mp., preutu; Ales. Forentiu mp., avocat; Petru Branu mp., protop.; Georg. Silagi mp., par. gr. cat. de Giurgiu.

(Va urmà.)

*) A se vedè nrii 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132 si 133.

Consulatu magiaru in Romani'a.

Redactorulu diurnalulu ungurescu „Házánk“, Szatmári scote in nrulu 206 alu numitului diariu unu articulu de fondu in caus'a consulatelor magiare, pe bas'a paritatei, si dîce intre altele câ: „magiarii avendu misiune importante in orientu, este lipsa necunoscute de consulate magiare, — si mai alesu de infiintarea consulatulu in Romani'a: pentru câ romanii, necunoscendu trebile Ungariei, dau frenu liberu agitatiunei contr'a magiariloru, si câ mai de curendu a aparutu unu articulu in diurnalulu „Romanulu“, in care se amintiesce, câ in Ardelu se sustienu si adi legile Verböczyane; câ primu ministrulu ar' avè cugetu de a cucerì Romani'a; câ guvernulu Romanu nu inceta a spionà chiaru si pre profesorii si preotii magiari trimisi de a face studiulu starei spirituale a magiariloru (ciangailoru) d'in Moldov'a; câ Romani'a se inarmeza grandiosu, si câ tote aceste circumstâri ne indrumeza (dîce S.), sê ne asieliâmu câtu de curendu consulatele nostre in Romani'a, si sê punemu capetu acestoru escese s. c. l.“

Aceste suntu argumintele, sêu mai bine dîcandu insinuatiunile dlui S., in tari'a câror'a sprigiuindu-se, ar' dorì infiintarea consulatulu magiaru in Bucuresci.

Au magiarii dreptulu de a pretinde fatia cu Austri'a consulate descobite, sêu ba? nu discutâmu; asuprà acestui obiectu sê decia fruntasii dualismulu de la putere si creatorii „trebiloru comune“! noi ne restringemu la infruntarea insinuatiuniloru dlui Satmari.

Cã „Romanulu“ a publicatu in dîlele trecute unu articulu intitulatu „Tier'a selbatica“ este dreptu, inse contr'a acestei numiri nu pote avè neci unu magiaru nimic'a, dupa ce ea este imprumutata de la „P. Lloyd“ si a'te foie unguresci si filounguresci, cari numescu Romani'a „tier'a selbateca“;

In articulu mentinatu se dîce, câ legile Verböczyane, Aprobatele si Compilatele neumanne, vatematorie si umilitorie pentru romani suntu sustenute in vigore. Dupa dreptu intr'adeveru n'ar' trebni sê fia asiè, dara in fapta asertiunea autorulu citatu nu este basata de câtu pre adeveru.

In intielesulu legiloru de la Sabiu d'in 1863/4, anume in intielesulu articulu I, natiunea romana s'a recunoscutu de natiune politica, si legile contrarie s'au desfiintate, — dar' magiariloru le place a respinge, si a nu respectà aceste legi ci d'insii sustienu si asta-di legile ruginose ale lui Verböczy, si apera Aprobatele si Compilatele loru, cari degradeza pe romani pana la starea dobitoceloru, dîcendu, ca sê nu amintimu alte pasagie, câ: romanii sunt suferiti in tiera numai pentru bunulu publicu, adeca ca oca, boulu si celealte animale.

Acuma intrebâmu pe d. S. de unde si-a luat dreptulu de a infruntà pe romanii, cari cu legile patriei, sanctiunati si publicate, in mana pretindu pe calea publicitatei respectarea drepturiloru lor?

Sê presupunemu, câ magiarii voru isbuti sê aiba consululu loru in Bucuresci — ore, crede d. S. câ acestu consulatu va potè face presiune si a suprà presci libere a Romaniei, in câtu romanulu sê nu-si pota aduce suferintiele sale innaintea forului lumei, innaintea tribunalulu supremu alu opiniunei publice, alu câruu organu este pres'a libera??

Nu! d. S., aceste sunt ilusii si visuri, asemene celoru cuprinse in romanele, ce ai scrisu dta.

Romani'a e libera si independiute, armele ei puternice sunt institutiunile liberale, si pres'a libera, cu care nu multe staturi se potu laudà in Europ'a. Au mai incercatu si alti consuli a smulge aceste arme d'in man'a Romaniloru, inse n'au reesftu.

Dlu S. dîce mai departe, câ guvernulu spioneza pre magiarii intrati in Romani'a. Noi despre asemenea fapte nu avemu nici o notiã; ci d'in contra potemu asigura pe d. S. câ nu va gasi in Europ'a intrega unu poporu mai ospitalu, mai umanu, si mai tolerantu de cum estero romanulu.

Dara a pretinde, ca guvernulu sê nu tienia in evidintia pre cei intrati in tiera, si sê nu priveghieze miscârile loru, nu insemna alt'a, de câtu a-si bagà lingur'a unde nu-i fierbe o'la.

Fiindu Romani'a incunsiurata de elemente straine si-cunoscute pusetiunea. Guvernulu ei scie pre bine, câ dusmanii tramitu raportori platiti, si intri-

ganti, cu intentiune, ca sê compromita tier'a. Guvernulu are cunoscintia si dovedi a mana despre acest'a. Cine nu crede, cetesca diurnalulu germanu „Die Epöche“, datu in Bucuresci, si se va convinge de siguru despre indiscretiunea si despre intrigele urtiose tiesute chiar' in siulu Romaniei. Nimene nu-i pote imputà guvernulu, câ-ei si-implenesce detorintia sa patriotica.

Noi nu credemu, câ preotii si eruditii dlui Satmari aru fi patitu-o in Romani'a, cum a patitu-o d. Candianu in Transilvani'a, nu, Romani'a nu a aplicatu pana acuma nici o represalia, nici câ se pote cine-va tengui contr'a ospitalitatei Romanulu, afara de nesce trasi impinsi de ovrei vagabundi si lipsiti de raportu, cari s'au datu cu totu dreptulu preste granitia.

Ocuparea muntelui Caprei o tienemu de faptu neconstatatu, dara de cum-va s'ar' fi si facutu vro sminta, pentru ace'a pote-se stigmatisa o natiune intrega? Asemene erori se ivescu si in alte pârti, intre vecini, dara ele se compunu fâra nici unu sgomotu.

Dlu S. sê teme, câ Romani'a se inarmeza, prin care fapta causeza ingrigiri magiariloru, câ Romani'a de la mantuirea sa de unu guvern pu-tredu si demoralisatu, va sê dîca de la Faurariu, a. t. incoce, precum in institutiunea juridica, in legislatiune, in instructiune, in relatiunile esterne, in economi'a natiunale, asemene si in privintia armarei a facutu pasi gigantici si reforme mari, este faptu invederatu; inse de acestu progresu numai dusmanulu nu se bucura.

Precum Romani'a a fostu odata avangarda crestivismulu, asiè adi este a civilizatiunei orientale, si ca atare are detorintia cea mai sacra fatia cu Europ'a, de a-si implinì misiunea.

Precum elementulu romanu, asemene si celu magiaru este asiediatu intre elemente straine, unulu si altulu indrunatu prin legile naturei, a le conservare si esistintiei loru proprie, a-si dà mana fratiesca, si a conlucrà pentru ajungerea scopulu comunu: libertatea natiunale si progresulu spiretuale si materiale pentru ambele aceste doue elemente.

Inse ce veli in locu de una contielegere sincera? Desbinare si frecâri. Si cine e caus'a acestoru rele?

Natiunea romana nu a voit neci odata si nu voesce nece asta-di a suprematisa si a domnì preste alte natiuni, ea pretinde in modulu celu mai umanu numai drepturile ce i s'au rapitu, ea pretinde, a i se dà vietia ei, a se pote desvoltà liberu si a avè individualitatea sa ca natiune.

Neintielegerea, vorbindu fâra de cea mai putîna preocupatiune, provine de acolo, câ magiarii, opunendu-se spiretulu de progresu alu presintelui si ignorandu, in specie, dreptele pretensiuni si aspiratiuni a le generosei natiuni romane, se opintescu a sustienè cu ori-ce pretiu traditiunile loru mancate de rugina, traditiuni provenite d'in fortia si d'in intunerecu si contrarie sentiului de dreptate, care si-rechiama in presinte pusetiunea sa in vietia natiuniloru si a staturiloru. Aceste traditiuni inspira magiariloru unu caracteru suprematisatoriu, care este contrariu sentiului de dreptate alu natiuniloru colocuitorie, si le face nemultiamite.

Magiarulu si-irubesce natiunalitatea sa propria, inse despretiuesce totu-de-o-data acestu tesauru scumpu alu Romanulu. Magiarulu si-apera independintia patriei sale, si condanna lupt'a santa a Romaniloru, sustienuta pentru independintia loru.

Repetîmu dara, câ neintielegerea si frecârile sterpe, cari consuma poterile cele scumpe a le Romaniloru, si, sê o marturisimu, chiar' si ale Magiariloru, provinu d'in politic'a ratecita a acestoru d'in urm'a. —

Orizontulu Europei este incarcatu de nori grei, suitemu in ajunulu unor eveneminte mari, viitorulu si sortea Romaniloru si a Magiariloru depinde de la sinceritatea, cu carea se voru portà unii fatia cu altii. Romanulu a fostu si este sinceru, loialu si fidelu câtra dreptate: faca si Magiarulu asiè, si viitorulu lui va fi apoi asecuratu; altmintrea, mai curendu sêu mai tardfu se va desamagì d'in tendintiele lui suprematisatorie. Acêsta desamagire va fi amara.

Precum in totu tempulu, asiè si asta-di, in or'a

a unu-spre-diecea, Romanulu e aplescatu a intinde Magiarului mana fratiesca si a inchia cu elu, pre ba-s'a indreptatfiei egali, una aliantia sincera. Romanulu este gat'a a trage velulu uitarei preste suferintiele seculari, inse nu va cede nece catu e negrulu sub unghia d'in drepturile sale, cari i le a datu natur'a, drepturi, de cari nu pote ablice, fara a comite pecatulu oribile alu sinuciderii. Intr'adeveru, aceste drepturi trebuie se fia recunoscute si respectate.

Finindu-ne articulu, ne permitem a spune pentru totu-de-un'a dlui Sz. si curespundintelui d'in Bucuresci alu diurnalului „Hazánk“, că prin raporturi travestite si articli dusmanosi nu facu nece unu servitiu patriei comuni, si celu putinu elementului magiaru.

Revista diurnalistica.

„Cetimu in „Hazánk“ una corespundintia d'in Bucuresci cu dtulu 16 sept., d'in care estragemu urmatoriele :

„In fruntea „Romanulu“-i de adi sta : „Comitetulu provisoriu pentru suscrierea natiunale spre a se cumperă arme : Are onorea a invita pe cetățienii capitalei, a se intruni joiu s'era la 8 ore, in sala Pomulu-Verde, strad'a Baratiei, spre a se consulta asupra alegerii comitetului definitivu, care se diréga suscrierea. Nicolae Pancu, Barbu Protopopescu, Preotu Gr. Muscelianu.“ Cetățienii romani d'in Bucuresci se cam rusinara vedindu, că israelitii li-au prevenitu in proiectarea monumentului Unirii si in contribuirea pentru acestu monumentu, si candu se adresara „Romnulu“-i cu una epistola scusatoria, Rosetti a dogenitu frumosielu pe iubiti s'ei credintiosi. Acést'a nu potu remanè astufelu si mai departe; a pierde gratia cetățienilor bucuresseni, ar' inseună a lasă se cada partia rosia. Deci „Romanulu“ grabi a propasit cu unu romanu transcarpatinu, care in presinte petrece aici si scie bine limba maghiara, si astu-felu se incercă a dovedit d'in foiele maghiare dispretiulu, care lu-aréta diuarele magiare fatia cu romanii. Taptic'a a succesu; si comerciantii din Bucuresci aflara ocaziune a si-versă resbunarea in contra magiarilor impenati si impintenati. „Nu ni trebuie statua Unirii, ci arme!“ fu devis'a, si suscrierile s'au si inceputu indata. In loculu comitetului provisoriu se va alege unulu permanentu, si cumcă apelulu acest'a va avè rezultate, nu me indoiescu. Deci n'avemu d'na taod. Romanii se inarmeza, si inarmarea acést'a se pregatesce fara reserva in contra patriei magiare.

Acolo este institutu-lu de darea la semnu in departare de câti-va pasi de gralin'a Cismegiu; la acést'a de doue septemane ircoce lucra 40 bardasi si una multime de ostasime pre langa una sembria de 7 doi dicceri la di. Pre fruntea institutului improvisatu potemu vedè depinsa Romania noua, ai carei-a termeni sunt desemnati cu una linia de unu degetu in latime, pre acést'a se vede scrisu : „Tis'a.“ Institutulu se va dà mane in posesiunea reuniunii, si domineca principele lu-va deschide cu cea mai mare solemnitate. Nu sciu, că ore consululu austriacu fi-va invitatulu la solemnitatea acést'a, si ore vedè-va terminulu Romaniei noue, pentru care cea d'antăia impuscatura o va face insu-si principele Carolu I.; inse este siguru, că natiunei magiare nu i-va strică a sel, cum că insemnele institutului de darea la semnu, este proveditu cu mapa Romaniei — pana la Tis'a, si că glontiele descarcande acolo sunt destinate animei inamicului natiunii romane — pana la Tisza, si d'in aceste potemu precepe multe fara splicări mai detaiate.

Reuniunea nemtiesca de dare la semnu de aici inca fu provocata a se uni cu reuniunea romana, inse fara succesu. Vre-o 30 membri au trecutu la reuniunea romana, precum audfi d'in acelu punctu de vedere, că nu este consultu a trage degetu cu indigenii, ma trebuie a li face pre voia. Deci fura condusi de interesu privatu fatia cu o atare societate, care va susta de siguru si de aci in ainte langa sor'a sa cea noua. Vi potu scrie cu cea mai mare siguritate, că pentru premiulu celu de 300 galbeni alu academiei romane, in care de presinte facu parte activa si deputatii romani d'in Pest'a, s'au presintatu trei gramatice eminente. Un'a d'intre aceste, pote pentru că este cea mai eminenta, nu va fi premiata — pana mai tardiu. Compatriotulu nostru Georgiu Baritiu va mai remanè inca aici pre doue septemane in cause procesuali.“

Unu documentu d'in trecutulu marelui patriotu romanu si metr. Ales. St. Siulutiu.

Scriptele barbatilor celoru mari — fia acele chiar' de un'a insemnatate, mai mica — voru remanè apretiuete de posteritate ca totu atâte tesauere scumpe, ca totu atâte-a relicuie sacre — pentru totu-de-un'a.

Credemu a impleni una detorintia natiunale, si a face una placere patriotica publicului romanu, dandu publicitatii una epistola plina de sentiu si inten-

tiunii patriotice, esita d'in pen'a memoritoriului arcipreotu romanu repausatu Ales. St. Siulutiu, inca la 1839. — Istoricultu acestei scrisori pretiose este urmatoriu:

Iosifu Ighianu (repausatu la 15 augustu 1859 in Offenbai'a) pre acele tempuri protopopu alu Zlatnei, donatu fiindu de Ddieu si de diliginti'a propria cu una avutia frumosa, si inspiratu de geniulu patriotismului si alu iubirii sale câtra natiunea sa — pre atunci cufundata in abisulu celu fatalu alu servituti, s'a otaritu a face ce-va in favorulu prosperitatii natiunii romane.

Scimu, că inca si in diumetatea prima a secului XIX. natiunea romana erà lipsita de tote drepturile cetățianesci chiar' si de dreptulu petitiunarii; pentru d'ins'a erà incuiate tote portile, surde tote urechiele si impetrite tote anemele — in cercurile stapanitorie.

Deci zelosulu romanu Iosifu Ighianu credea a fi bine a aflà una cale, pre care apoi se pota ajunge si romanulu pana la treptele tronului, de la care natiunea romana a speratu totu-de-una multu, pre multu ...., si si-a propusu a face una fundatiune pentru sustienerea mai multoru agenti la curtea d'in Vien'a, cari apoi se intrevina la pre inalt'a curte imperatesca in favorulu poporului romanu, descoperindu d'in candu in candu plangerile si dorintiele acelu poporu pre credintiosu tronului, dar' apesatu si amaritu pana la alunculu sufletului s'eu. . . .

Inainte de a si-pune planulu in lucrare, bravulu protopopu Iosifu Ighianu se adresă marelui patriotu Al. Sterca Siulutiu, pre atunci vicariu alu Silvaniei (Salagiului), desvelindu inaintea acestuia a scopulu si dorintiele sale in caus'a regenerarii sortii natiunii romane. — si la adres'a acést'a raspunse apoi memoritoriulu Siulutiu in terminii, cari urmandu mai la vale voru dovedit, că natiunea romana a avutu fii devotati cauzi sale chiaru si atunci, candu patriotismulu romanu erà inca in fasie.

Epistol'a este scrisa cu slove cirilice, si suna astu-felu :

Domne Protopope !

Dorite in Cristosu frate !

Cartea mie tramisa cu mare bucuria o am primitu. Planurile si anim'a cea buna câtra folosulu Natiei in aintea mea e forte de mare pretiu; si daca Ddieu te a imputeritu, ti-vei face lauda si nume vrednic de nemurire. Oh, de am avè multi barbati, pe cari norocirea partinindu-i se gandesc asià frumosu, inaltu. Ci o nenorocire gonesc de multe vecuri nemulu nostru : Seraci'a, care tiene mintile, talanturilo cele frumose si manele legate, si vietia cea pre tempuria a invetiatiilor Natiei, apoi negandirea si lipirea câtra celu vechiu reu obicei a remanè indostuliti cu sortea parintiesca, bol'a cea mai rea a putioneiloru avatiloru nostri. Noi nu ne trédimu d'in somnulu nostru. Daca avemu auru, cai, boi, iosagu, suntemu indostuliti; se mai imbogatimu si mintea cu dinsi n'avemu grige. De ace'a, cu atâta mai tare te pretiuescu, cu câtu unulu d'intre cei mai rari barbati in Natia te aflu. A grigi de mai inalt'a sorte a Natiei, — a avè Natia de rudenie, — a te lipsi, ca se imbogatescu Natia, — si in averile fratiei tale nu propriulu, ci comunulu bine alu Natiei a lu-iubi si a ludori : aceste suntu cele ce te voru inaltia la ceriu.

Vedu dorite frate, că Ddieu pe langa alte bunetati, te a daruitu si cu anima inalta. Asiu dori, ca Ddieu in acestu cugetu se ti-ajute, ca se poti alege si planuri, cari se rodéscu cu multu folosu spre a Natiei bine. Pentru ace'a dara asiu dori, ca se potemu avè intalnire se potu si eu descoperi parerile mele, cu care, intre alte bune svaturi a mariloru nostri Natiunalisti, socotescu alegerea a unoru bune lucrari spre folosulu Natiei, a ti-o usiurà; că de si la multe planuri, despre cari mi-ai scrisu, cu putiena modificatia, dupa parerea mea, m'asiu involi, unele totu-si de totu lo-asiu schimbà; că eu sunt de parerea acelu-a, cari socotescu, că la civilizatia unei Natie nu e o sprigona mai puternica, nu pote fi, decâtu sciintiele, si prin a acestorua-a ajutoriu a imbunetatiirii si luminării animei si sufletului. — In scrisore pe hirtia nu me potiu pe largu explich, fara poti intielege, că eu decatu Agentii la Curte, mai vol asiu se fundaluescu s'eu scole, s'eu la scolari natiunalisti si de mare talentu stipendium si ajutoriu, se si-pota desveli talanturilo sale, că aceste dupa cocerea si imbogatirea loru, de sine, pe câte talenturi mari vomu avè, pe atâti-a Agentii pretutidene vomu numerà.

Acum trebuie se inchidu cartea, că cele-l-alte, ce se tienu de amicii'a nostr'a, li-i intielege d'in fratele meu, care se duce de aici cu picioare mai sanetose de cumu a adusu in Siumleu. Ti-multiemescu de pretesingulu câtra d'insulu aretatu. Si sarutandu-te in gandu sunt

Alu Domniei tale

Si umleu, 19/2, aug. 1839.

credintiosu in Cra. frate

Alexandru Sterca Siulutiu, m. p.

Vicariulu a totu Salagiulu.

Cine nu cunosce d'in sirele aceste pe marele patriotu, pe devotatulu si zelosulu natiunalistu romanu — pe nemuritoriulu Alesandru Sterca Siulutiu? Candu multimea dormià somnulu letargic provenitoriu d'in sclavia cea grea, Elu veghià,

se ingrigià, dandu celu putienu svaturi bune si natiunali, si mai tardiu propasindu ca celu mai resolutu anteluptatoriu alu cauzi natiunali.

Zelosulu protopopu Ighianu a abdisu d'a face fondu pentru Agentii la curte, si imbracià pe mai multi studenti romani, lipsiti de medilocele trebuintose la continuarea si terminarea studiiloru sale, si astu-felu mantuinu mai multe talente romane d'in catenele neajunsuriloru materiali, procurà natiunii romane mai multi membri folositori; dreptu-ace'a, fie-i tieren'a si memori'a binecuvantata. *)

S. B.

Aradu, 10 sept. 1868.

Corespundintia mea publicata in „Feder.“ nro 106, fiindu atacata in Nro 88 alu „Albinoi“, si in „Federatiune“ de „Grachus“ cu o multime de spresiuni gole si vatematorie, fara a fi produsu arguminte contrarie celoru publicate de mine, — mi-tienu de detorintia a reduce aberatiunile dlui Grachu, la adeverat'a loru valore.

Dlu „Grachus“ recunoscè insu-si cea mai mare parte a asertiuniloru d'in corespundintia mea, de adeverate, prin urmare de ace'a parte a ei nu me voi atinge; er' ce se tiene de cele ce voiescu dsa a le acoperi cu frase gole, i voiu respunde la rondulu s'eu.

Daca dta, dle Gr., ti-ai cascigatu — cum dicei — cu ocaziunea conferintiei episcopesci d'in 19 aug. a. c. informatiuni sigure, de la barbatii ce partecipara la conferintia, despre ace'a : că caus'a basericesca si scolara, caus'a despartirii de serbi, nu stă asià, dupa cum s'au descrisu, atunci trebui se areti cu arguminte, ce „s'au facutu prin tr'insulu“ de la despartire pana adi, s'eu cari sunt motivele de nu s'au facutu? Sè fi aretatu care comune miste, cu majoritatea romana s'au scosu finalminte de sub serbismu, cari procese s'au gatatu, cari sunt asternute la locurile mai inalte, si cari comune micste s'au eliberatu in servitiulu divin de limba serbesca. Episcopulu serbu au trasu parochia d'in Aradu de sub romani; unde e majoritatea serbesca, pretotindenea e introdusa si au remasu limba serba, alte parochie serbe inca sunt trase de sub dieces'a Aradului, si tote acestea s'au intemplat sub decursulu celoru 4 ani trecuti. Serbii au potutu face, er' noue, romaniloru, ni au fostu legate manele. De vei dori, dle Gr. si de mi-va permite on. redactione spatiulu recrutu, ti-voi aretè cu ocaziunea cea mai de aproape, câte sufletu romanu suspina inca sub poterea si sub incurcatur'a de mai nainte.

Că folositu-s'au Episcopi'a in interesulu turmei sale de tempu si de dreptulu cascigatu, asià dupa cum s'au recerutu, ar' trebui si s'ar' potè aretè numai cu fapte, er' nu cu cuvinte seci.

Cumcă forurile, ce au sustatu si nainte de aducerea legii d'in 1868 fost'au cercate a mediloci otarire intre credinciosii de ambe natiunile s'eu ba? nu sciu, dar' pan' acum nu s'au despartitu finalminte neci chiaru acele comune, cari s'au despartitu singure intre sine — pe calea paci; — aceste suntu fapte si mi-ar' placè a vedè contrariulu.

Daca dlu Gr. erà preocupatu si daca cetia cu atentiune mai mare corespundintia mea, ar' fi vedutu: că in ace'a s'a d'isu, cumcă se accepta de la sinodu stergerea „azbuchelor, metanieloru, pomenelor si a misoi celei lungu.“ Dar' se ste asià dupa cum o au preceptu elu, — ore ar' fi fostu crima stergerea „buchelor“ prin ordinatiune, in lips'a sinodeloru, atunci candu alte lucruri multu mai momentose s'au facutu pe cale absoluta? Ore daca unu Episcopu au primitu episcopi'a prin denumire, au santitu protopopi, aseori si preoti, au primitu teologi cu numeru s'eu fara numeru, au immultitu s'eu au imputinat parochiele, au primitu conducerea si inspectiunea scolara, fara aprobarea sinodeloru, nu au potutu ordinà d'in autoritatea propria stergerea buchelor? Credu, că pentru o atare ordinatiune ar' fi aflatu cea mai viua placere, la toti romanii adeverati. Spune-mi, dle Gr., care sinodu au decisu a se computà conventia episcopesca d'in valuta viuesca in valuta austriaca? spune-mi candu si care sinodu a otriftu a se propune baetiloru ce incepu a ambli la scola câte trei soiri de „buchi“ asià, câtu in dilele prime si pierdu totu voi'a de a invetià? spune-mi in care scola poporala a altoru natiuni d'in Ungaria se mai propunu de odata atâte incoltirature chinesice, ca in ale nostre?

Te provoci, dle Gr., la articulu publicatu in „Albina“ Nro 84. in care se dice : „se nu se precipite conchiamarescu congresului“ si acestu pasagiu lu-aduci ca argumentu contra plangerii mele, pentru intardiarca conchiamarescu congresului.

Ei dle Gr. ! care esc in publicitate pentru a aparè demnitati atatu de mari, ar' trebui se pricepa, că alt'a e temerea de o amenare lungu, si alt'a e a nu precipita adunarea congresului, va se dicea : alt'a e a dice vecii veciloru, s'eu dicei de ani, si alt'a e a face deosebire intre lune si septemane. Eu am priceputu acelu articulu asià : că diu'a conchiamarescu se nu se puna pentru indata, ci se se lasu unu tempu mai lungu de la conchiamarescu pana la adunare, ca se se pota intemplà alegorile cu premergerea consultăriloru atatu câtu privescu pe cei alegandi, câtu si pentru agendele congresului, — pote si chiaru d'in motivulu, că absentandu multi d'in barbatii natiunei, se se reintorca, si se-si dee sucursulu loru.

Dice dle Gr., că „cei 5—6. competinti la parochia d'in Poci'a — cari cadiura — au avutu numai vr'o 5—20. omeni

*) Manuscrisulu inregistratu mai susu inca lu-primimu de la unulu d'intre cei ce au avutu norocire a-si face studiile cu ajutoriele primite de la protop. I. Ighianu.

...in declaratiunile comunale, pana candu alesulu con-
...ului au avutu intieligintia cu 200 de omeni."

Daca dta cutezi a esi in publicu cu astfelu de scorni-
... spre a incurca adevurul, apoi trebuie se credu si mai
... informatiunile, ce dfei ca le-ai culesu cu ocaziunea
... d'in 19 aug. nu le-ai potutu primi de la omu in-
... care cunosce caus'a, ci pote de la vre unulu d'in
... ululu de servitiu d'in curte, in cari de altmintrea nu
... presupune chiaru atata malitia, ci mai multu o necuno-
... a lucrului. Caus'a sta asi: in Pecic'a sunt aproape la
... mite, intre cari sunt vr'o 3-5 familie curatu serbe-
... ceialti romani; — ca-ci pre locuitorii, cari nu sunt
... or. nu-i computu acl. — Romanii aveau doi preoti,
... cari unulu au repausatu la inceputulu an. curinte, —
... ca au doi preoti sustinuti de romani; in loculu preo-
... romanu, poporul de aici cu artisti'a si comitetulu co-
... in frunte, rogara pe SS. dlu episcopu pentru alegere
... eventualmintre pentru denumirea si intarirea Dlu D.
... care e parocu de 15 ani, barbata de sciintie si abso-
... la recursulu acest'a, cum si in declaratiunea comunala,
... tu subscrisi la vr'o 4-5 sute de insi — er' nu 5—
... — acest'a de voia seu fara voia resemna de Pecic'a,
... antisti'a cu reprezentanti'a pe langa o declaratiune si
... nou, subscrisu totu cam de atati insi, recourse pentru
... Popu, notariulu d'in Cherechiu, care au absolvitu gimna-
... si cleric'a, dar Ven. Consistoriu — dupa Grachus —
... cu majoritatea voturilor pe Bucuroviciu, invetiatiulu
... Silind'i'a, care nu numai nu au absolvitu altu ce-va de-
... preparandi'a si cleric'a, dar' neci nu e romanu. Acum
... se avemu la trei — cinci familie serbe, trei preoti
... besci, si la vre-o siette mii romani unu preotu
... nu, dar' decisulu consistorialu pan' acum nu s'au efec-
... ca-ci poporul intielegandu de denumirea acest'a, au
... statu solemn, si de este dreptate in lume, decisulu
... nu pote fi efectuitu.

Te minunezi dle „Gr.“ ca feci amintire de monastirile
... area ace'ora, dicensu ca n'avemu monastiri.
... Ore averile d'in „Gacu“ nu sunt fundu episcopescu, ore
... ve Episcopulu Aradului inspeptiunea peste monastirea
... bogului, a le caroi praduri sunt atatu de devastate, in
... numai tersii si spinii au mai remasu cu cati-va ciungu-
... ore nu e detorintia morala a ne ingrigi de acele, la care
... nu a ve dreptu, ci se le lasamu ca pe atunci, pe candu
... se treca in posesiunea eschisiva a Romanilor, se fia
... respiture, incatu dieci de ani se consume reorganizarea
... totu venitulu? ore ca compozitori in spe, nu poteam
... arge si lucrà la locurile sale, a ni se da socota si noue
... chivernisirea acelor'a?

Merita unu risum teneatis scus'a, ce o face corespundin-
... dicendu: ca „s'au bucuratu toti . . . . . de ministeriulu
... rescu e. c. t.“ lasu se judece on. publicu, in catu o
... verata asertiunea acest'a a lui „Grachus“ — si lu
... numai se-mi spuna: cari romani, unde si candu
... impoternicitu pe dsa a serie si a da in publicu o
... aratiune ca acest'a? au dta esci mandatiulu natiunei
... ne? in dta e concentrata tota natiunea? — Eu inca me
... superbu a fi fiulu natiunei nostre asuprite, dar' nu te-am
... ternicitu, neci sciu se te fia impoternicitu cine-va spre
... delu de declaratiuni. Vedi, vedi! inca dta documentezi
... pla, ca patimesci de defectulu, care-lu imputi altui-a fara
... unu temei.

Asemene lasu in judecat'a onoratulu publicu insinua-
... ale dlu Gr. indreptate pre calea „Telegr. Rom.“ contr'a
... onesti dlu Redactoru alu „Fed.“ insinuatiuni, de cari n'am
... ceti, numai in „Esti Lap“ si alte foie contra-
... natiunei nostre. Mi-esprimu numai mirarea, cum de ono-
... Redactiune a „Telegr.“ a potutu publica asemeni insinua-
... mersiave?! Cugeta dora acei dni, ca voru pote seduce
... tiunea publica intru atata, catu la comand'a loru se re-
... d'in tote partile, ca ce este albu nu este albu ci negru?
... aru se insiela! (Deci lasa-i se-si joce rolulu. Revis. Fed.)
... Cele ce le insira „Grachus“ dicensu, ca voiu fi unulu
... tre cei-a si cei-a, marturisescu, ca nu le precepu, nu sciu
... voiesce; mi-ar' placè se spuna mai apriatu, ca se-i potu
... unde categorico.

Recunosc, ca pe tempulu absolutismulu au fostu SS.
... appu pasivu, si sciu ca pe atunci nu se potea face multu,
... recunosc si ace'a: ca dupa ce au capetatu serenada de la
... gri, si au trecut, au disparutu era cea d'in 1861, au fa-
... sub provisoriu multe pentru romani, — dar' cumca „to-
... gnin'insulu“ nu voiu recunosc neci candu, ca-ci atunci
... detrage d'in meritele nemeritorulu Pop'a, asiu vatema
... leginti'a si poporul, care au colucratu, au contribuitu si
... lectu multu in anii acei'a.

Pastoriulu, care numai atunci e gat'a a si da sufletulu
... turu sa, candu ace'a nu e amenintata, si prin ur-
... candu nu se recere sacrificiu, er' candu vine lupulu, o
... si fugi: e intocmai amicului prefacutu, care numai in
... foricite te cerceteza, er' candu devini in periclu, intorce
... tale.

Au fostu usioru a lucrà in provisoriu, candu romanulu
... celu putienu in catu-va spriginutu de guvernulu de atunci,
... in tempuri grele se areta, care cata taria spirituale, cata
... tiune [posiede. Areta-mi dle „Grache“ „un'a“ d'intre
... care se fia fapt'a in interesulu romanescu, de la intra-
... ziloru noiu pe orisonulu nostru, — ca apoi voiu
... ocaziune a-ti areta: catu de multe au fostu, cari s'au fa-
... imainte si de atunci, „fara d'insulu“ si cate s'au impede-
... de la realisare chiar' priu ai sei.

„Grachii“ vechi si-au sacratu viet'a pentru a desrobi
... plebea de sub jugulu patriciiloru, er' „Grachulu“ nou apera
... patriciulu contr'a plebei. „Grachii“ vechi se luptau a impar-
... ti egalu cele castigat prin lupte, er' „Grachulu“ nou voiesce
... a da tote cele eluptate patriciulu, ca se pote odihni atinsu
... de tempestati la umbr'a ce i-o da.

Dici, dle „Grachus“ „ca sum omu fara ocupatiune, si
... la asta ti-spunu, ca eu am ocupatiune, carea inse nu e cas-
... eigata pe contr'a natiunei, neci prin lingusire, neci prin patro-
... ciniulu celoru aperiati; ci e cascigata de mine, d'in carea tra-
... escu independente, fara a fi silitu se cercu gratia cui-va.

Cu aceste-a am inchiaiatu *) mai rogu numai in fine pre
... dlu Gr. se binevoiesca a se inarma de alta data cu argumente,
... era nu cu flecuri, deca vre se se face avocatulu cui-va **)

ROMANIA.

Apelu catra toti Romanii

pentru o contribuire voluntaria spre a se cumperà arme.

Romani!

Asta-di drapelulu libertatii falfaia cu mandria
... pe pamentulu Romaniei: fia-care este stapanu pe
... vointi'a s'a, pe faptele sale. Asta-di Romania nu mai
... este tier'a unoru hospodari impusi de strainu, nu
... mai este mosf'a unei caste; ea este adi a toturoru
... Romaniloru; a proprietariulu mare, ca si acelu mi-
... cu, ce cu bratiele sale spinteca pamentulu pentru a-i
... storce hran'a si avuti'a tier'e; a comerciantulu ce
... intretiene circularea suculu hranitoriu, ca si a mese-
... riasulu, care lucreza pentru radicarea industriei si
... inavutirei tier'e.

Romania este daru a nostra, fratiloru, noi si
... numai noi i-potemu face inavutirea, noi marirea, noi
... intarirea, noi glori'a. Acest'a, nu ne indouimu, o sim-
... tiri toti in anim'a vostra si daca noi, cetatiani ai ca-
... pitalei, cutezamu a ve face acestu apelu, este numai
... pentru ca suntemu patrungi de datori'a, ce are capi-
... talea unei natiunii libere de a se pune catu mai desu
... in capulu ori carei intreprinderi patriotice, ori carei
... fapte natiunale.

Aventulu potericu alu natiunei romane pe calea
... de marire si intemeiare, face desperarea inimiciloru
... romanismulu. Calomni'a, insult'a si chiaru uneltiri
... culpabile de crim'a de lesa-natiune se indrepta contr'a
... nostra. Vrajmasii natiunei romane credu ca nimicu
... nu se pote opune furiei loru barbare: „Suntemu fan-
... faroni, dfeu ei, lipsiti de patriotismu, de curagiu, de
... prudintia, si atatu de cadiuti, in catu unu singuru
... scadronu de husari ar' pote prefaca tier'a nostra in
... provincia maghiara. Romania e cuibu de hotie, e
... cuibu de bande resvratitorie; e o natiune de talhari.“
... Eca insultele, ce ni se arunca in fatia; eca conspira-
... rea, eca pretestele, priu cari inimicii nostri voru a
... justifica dorinti'a loru de a nimici gintea latina de la
... Dunare.

Se ra licamu fruntea nostra cu mandria; se ar-
... tamu lumei, cine sunt Romanii; se reamintimu inimi-
... ciloru nostri pe Corvinu sfarimatu la Bai'a, pe Soli-
... manu nimicitu la Racov'a, pe Sinanu sdrobotu la Ca-
... lugareni. Se otielimu ghiarele poterice ale vulturulu
... Romaniei, si in sboru-i falnicu elu va privi apoi cu
... dispretiu multimea paseriloru invidioase, ce voru
... sbura in juru-i, necutezandu a-lu ataca.

Se otielimu daru, fratiloru, bratiulu si peptulu
... Romaniloru, spre ai pune in stare nu de a ataca, daru
... de a-si apera mosf'a, si atunci si sperantiele criminale
... ale vrajmasiloru se voru sdrobi de acestu zidu de
... otielu si insult'a va espira pe buzele loru tremurante
... de turbare.

Arme! Arme! Acest'a se fia strigatulu bar-
... batescu alu toturoru Romaniloru. — Se ne damu
... arme si vomu fi respectati, poterici; se ne damu ar-
... me si Romania va fi unu Statu mare, unu bulevardu
... neinvinu! Imperatulu Francesiloru a proclamatu
... acestu bulevardu, este detori'a nostra acum se lu fa-
... cem.

Greci'a era o tier'a mica si pe deplinu cadiuta
... in sclavia, si candu eroicii sei locuitori se armara,
... tota puterea Osmanliiloru nu i potu invinge. Romania
... este mare, si locuitorii sei, cetatiani si soldati, aperi-
... tori ai dreptulu si ai patriei loru, voru fi porurea
... neinvinu.

Poterea unei ostire nu se socotesce atatu dupa
... numerulu soldatiloru ce-o compunu. catu dupa ba-
... terile animei luptatoriloru. Bata tare dar' anim'a Ro-
... maniloru pentru iubirea de patria si pentru iubirea
... detorici, ce le este impusa prin drepturile de omeni
... liberi, de cetatiani si ostasi, drepturi ce le sunt ga-
... rantate prin patriotismulu Alesulu loru, si nici o
... putere straina nu va mai pote atinge macaru Statulu
... romanu.

Acestu apelu, acest'a poterica suflare esita d'in

*) Redactiunea inca considera acesta afacere de inchia-
... ata in colonele acestui diariu. R. i.

**) Onorat'a redactiunea a diariulu „Albin'a“ si „Telegr.
... romanu“ sunt rogata a reproduce corespondinti'a acest'a in
... pretiutele loru diurnale, fiindu ca au comunicatu si corespund.
... dlu Gr.

pieptulu comericiulu si alu poporulu bucuresceanu
... in ser'a de 31 augustu, fia lumina animeloru vostre
... in momentulu solemn alu subscrierei pentru arme!
... calesca ea a vostra consciintia! Spulbere ori-ce ne-
... grela ar' mai fi potutu remane in tier'a d'in propa-
... gande inimice! sustiena-ve la inaltimea aspirariloru
... si a destinarei Romaniei, Patri'a nostra! faca ca res-
... punsulu ce veti da acestui apelu, se fia o realitate
... stralucita, care se respunda la santieni'a cugetarii
... sale, care se respunda la insultele ne lemne de fanfa-
... roni si decadiuti, ce ni se arunca in fatia! „Patria
... si dreptulu meu“ acesta devisa santa, unesca-ne
... pe toti intr'o singura idea mare, se nabusiesca gla-
... sulu rusinei si alu degradarei, in cari inimicii se si-
... lescu a ne arunca, si prin grabnic'a subscriere, se do-
... vedimu, ca Romanii suntu o natiune viua.

Contribuiti daru, fratiloru, contribuiti, fia-care
... dupa poterile sale, pentru armarea militieloru si a
... gardei vostre natiunale. Aurulu bogatulu ca si ara-
... ma seraculu au acelu-a-si locu si ace'a-si valore pe
... altariulu patriei. Faceti chiaru pe copiii vostri se
... contribuesca, invetiati de mici a-si face detori'a ca-
... tra tier'a loru, si pe prunculu celu micu, care abia
... ingana dulcele nume de mama, invetiati-lu se ingane
... si cuventulu santu de Patria, mam'a comuna, viet'a
... toturoru copiiloru sei.

Nori amenintatori se gramadescu la apusu si
... la resaritu. Armati daru cu poterice para-trasnete
... ghiarele vulturulu romanu, si transnetulu nu va
... cade pe Romania si in curendu radicandu cu totii
... spre ceriu arma salvarei nostre, vomu pote striga:
... — Traiesce in veci o Romania, puterica si nedes-
... partita!

Membrii comitetulu: *Barbu Protopopescu, Pr.
... Gr. Muscelenu, G. St. Coemgiopolu, Dimitrie Hagi Ionu,
... R. R. Grecenu, Zamgirache Christoviciu.* „Rom.“

Varietati.

*(Vaitari oficiale.) E cunoscutu, ca patru oficiali d'in
... Boemi'a, totu-odata si membri ai dietei, nevoindu de una
... parte a intra in acea dieta, de alta parte era-si, ca oficiali, ne-
... potendu suserie declaratiunea deputatiloru cehi, au preferitu
... a si-depune mandatele ca deputati. Pentru posturile vacanti
... s'au scrisu alegeri noue, si s'au alesu mai unanimu in-
... dividii candidati de clubulu bine disciplinatu alu deputati-
... loru cehi. „Pres'a“ vechia se plange acum intr'una corespun-
... dintia d'in Prag'a, ca oficialii n'au agitat de locu la alegerile
... presinti. „Speramu, dice corespondintele, ca oficialii voru lu-
... cra pe sub mana, ca cu atatu mai siguru se ajunga la tienta,
... dara ne-amu insielatu.“ La acestea reflecta diurnalulu „Corre-
... spondenz“, „ca oficialii si-implinescu detorinti'a, — dar' nu
... merge, pentru ca poporul d'in Boemi'a e pre putienu
... „simplu.“ — Ce diferintia intre oficialii boemi ca deputati, si
... intre oficialii romani, mai vestosu cei ardeleni in diet'a Pestei.

*(In sinulu ministeriulu) ung. de interne s'a infintia-
... tu unu institutu de scircire, care va ave a da des-
... luciri doritoriloru de a fi informati in una causa seu alt'a.

*(Partit'a vechia) a sasimei d'in Transilvania in sie-
... dinti'a dou'a a conflusulu de estu-tempu incepu lupt'a in
... contr'a sasioriloru. — Representantii cercuciloru: Sabiu,
... Seghisor'a, Brasiovu, Mediasiu, Bistritia, Sebesiu, Cincu-Ma-
... re si Ujegyhazi, dederu unu protestu in contr'a cerculariulu,
... prin care comesulu snstitutu convocà universitatea la conflu-
... su, spunendu verde, ca universitatea sasessa la reorganizarea
... referintieloru politice de adi are numai votu consultativu; ce
... firesce nu li pote placè sasiloru betrani.

*(In 7 l. c. in comunele Satulu-mare (Nagyfalu)
... si Ipu d'in cottulu Crasn'a s'a intemplatu nenorociri mari;
... anume in Satulu-Mare 78 de locuitori er' in Ipu 57 au r'e-
... masu fara casa si mesa: foculu i-a lipsitu de totu ce au avutu.
... Dau'a in Satulu-Mare se urca la 120 mii fl., er' in Ipu la
... 80 mii fl. In Ipu o feta mori de spaima er' unu caltiunariu
... deveni vixtim'a flacareloru. — Romanii d'in Marca-secu
... tramisera nenorociloru 50 mesure de bucate. — A scurge
... spre ajutorarea celoru d'in necasu este unu faptu pre frumosu
... si demnu pentru a fi imitatu.

*(Multiamita publica.) Suscrisulu me sentiu deoble-
... gatu a aduce cea mai profunda multiamita publica Reveren-
... disimulu domnu Teodoru Kóváry, directoru a gimnasiulu su-
... perioru de Beinsiu, pentru beneficiulu de 20 fl. v. a. cu care
... a binevoitu a me ajutara in neajunsurile mele sub decur-
... sulu anulu scolastec 1867. Sombocig'a, 17 sept. 1868.
... — Vasiliu Deciu, studente de clas'a a VII.

*(Unu gimnasiu pentru femeie) s'a deschisu mai de
... una-di in Rusi'a.

*(Dauna de tempu si de bani.) Pamfletulu constitu-
... nalistiloru (?) d'in Brunn contr'a deputatiloru slaveni, tra-
... mesu gratis prin comunitatile slaviloru, poporatiunea lu-retur-
... neza adrasantiloru, cu complimente cari nu se pota reproduce.

*(Resiedinti'a dietei galitiane.) Magistratulu d'in Cra-
... covi'a a pettiunatu, ca diet'a Galitiei pre viitoriu se si-tiena
... siedintiele alternativu in Leupolea si in Cracovi'a.

*(Manopera oficiala.) „Corr.“ scrie: „La oficialulu
... unui cavaleriu, care se tiene de partid'a istorica a nobilimei,
... veni mai este dile unu jude cercualu, si lu-rogà se induplece
... pre principalulu seu, se parasesca partid'a nobilimei si se in-
... tre in cerculu asiè numitoru constitutionalisti; ca remune-
... i-promise unu — ordu.“

* * (Banchetu si contrabanchetu.) Cu ocaziunea deschiderii universității sasesti comitele Latiunale octroatu a datu unu prandiu diplomaticu, la care au participatu 25 persone; totu pre atunci a datu si redactiunea diurnalului „Siebenb. deutsches Wochenblatt“ altu banchetu in onorea protestului maiorității deputatiloru, la care au luat parte 51 persone. — Asiê dara reprezentantele guvernului magiaru a fostu desavatu pretotindeni de conatiunali sêi.

* * (Spriginire patriotica.) Diurnalele boeme publica una scrisore „a economiloru d'in pregiarulu Melnicului“, in care acesti-a se oferescu si provoca si pre altii, ca „speselo enorme“, ce le porta diurnalele boeme in er'a liberala de acum, sê le acopere prin urcarea pretiului de abonamentu, ce lu-voru solvi bucurosu. Locuitorii d'in Alt-Kolin au acceptatu acêsta propunere. — Fapta, care dovedesce maturitatea politica a poporului tieranu d'in Boemi'a, sierbesca-i spre onore, si altoru popore spre imitare.

* * (Bravura lotresca in Ungari'a.) Lotrii d'in comitatulu Aradului au facutu visita insu-si edificiului comitatensu; cu rezultatulu osteneleloru nu voru fi prè multiamiti, cã-ci afara de o suma insemnata de pipe constitutiunale, alt'a n'au aflatu nimic'a.

* * (Protestu contr'a conventiunii croato-magiare.) Reprezentantiele mai multoru cetãti d'in Croati'a au protestatu contr'a impacatiunii croatiloru cu magiarii.

* * (Ioanu Moldovanu), unulu d'intre deputatii Transilvaniei in diet'a Ungariei, a rapausatu.

Sciri electrice.

Vien'a, 21 septemvre. In cestiunea poloniloru ministeriulu intregu e de una parere. Scirea, cã ministriulu Berger aru fi mai aplecatu spre concesioni, e falsa.

Vien'a, 21 septemvre. „Abendpost“ de asta-di scire, cã fatia cu desbaterile dietei galitiane in cercurile competinti s'a escatu intrebarea, ore in casulu, candu diet'a aru primì propunerile comisiunei, visit'a monarcului n'aru aparè neoportuna.

Florentia, 20 septemvre. Scirea diurnalului „Gazetta del popolo“, cã intre Itali'a si Franci'a s'a inchiatiu una conventiune noua, e falsa.

Madridu, 20 septemvre. In Spani'a a eruptu revolutiunea; s'au rescolat mai multe fregate.

Petriburgu, 19 septemvre. Corespundentele agenturei rusesci de telegrafu anucia d'in Asia interna: Pre cum spunu avangardele Turchestaniloru, ostilitãtiele contr'a Buchariloru se voru incepe cãtra finea lui optomvre.

Vien'a, 19 septemvre. Diet'a Austriei inferioare alesu pre ministriulu Giskra deputatu pentru senatulu imperialu.

Vien'a, 22 septemvre. Revolutiunea spaniola se considera aici ca intriga prusesca, cu scopu de a despoiã pre Franci'a de unu aliatu.

Leupolea, 21 septemvre. Asta-di s'a inceputu

desbaterea adresei: Borkowski combate energicu ministeriulu si centralisatiunea cislaitana, si refusa alegerile pentru delegatiune. — Smolka pretinde unu sistemu de mai multe grupe federalistice, altcum nu vede mantuire pentru Austri'a; cere restituirea coronei lui Venceslavu. Ministeriulu si-a instrainatu tote partidele prin oprimerea boemiloru. — Krzczunowicz vorbesce contr'a ministeriului „germanu.“ — Sapiha doresce, sê se exprime in adresa, cã diet'a nu alege delegatiune, deca nu se restituiescu drepturile tierci.

Vien'a, 22 septemvre. Pre cum scriu foiele de ser'a, contele Trautmannsdorf, reprezentantele Austriei in München, e denumitu in asemene calitate in Rom'a.

Parisu, 21 septemvre. „Monitoriulu“ scrie: Intreprinderea partidei progresiste in Cadix si participarea garnisoni mai multoru nãi de resboiu, e de insemnate serioasa. Convenirea reginei cu imperatulu Napoleonu s'a amenatu.

Madridu, 20 septemvre. Cadix se tiene contr'a fregatelor rescutate. In Sevilla si Valadolidu domnesce pace, in Barcelon'a iritatiune. Trupele d'in Madridu favorescu guvernulu.

Amburgu, 21 septemvre. Regele Prusiei visitandu bursa dîse: Ceea ce ve trebue dvostre, ne trebue noue toturoru: pacea. Eu amu speranti'a cea mai sigura, cã pacea nu va fi conturbata. Nu potu pricepe, cum s'au potutu esplicã cuvintele mele d'in Kiel numai pre unu momentu in sensulu contrariu, cã-ci prin acele amu vrutu sê dau inere lerei mele in pace cea mai poterica espresiune.

Parisu, 21 septemvre. „Patrie“ de asta-di demintiesce fãim'a renunãrii reginei d'in Spani'a. In Cadix s'a localisatu rescoi'a afara de cetate. Poporatiunea si garnison'a se prepara la resistintia. Guvernatoriulu a refusat provocarea comandantiloru de pre fregate, sê se predze. Concha n'a compusu cabinetu nou, numai a primitu presiedinti'a. — Diurnalele constataza unanimu seriosetatea situatiunei d'in Ispani'a. Fregatele revoltate au bombardatu Cadixulu, care s'a predatu insurgintiloru. In provinciile Andalusi'e si Galicie'i inca se afla bande de insurginti. Comunicatiunea telegrafica a Madridului cu provinciile sudice, si a Spaniei cu Franci'a e intrerupta. Regina nu se va intorece la Madridu, pentru cã caletori'a e prè periculosa.

Zagrabia, 22 septemvre. In siedinti'a de asta-di a dietei au fostu inscriși 15 vorbitori pentru 6 contr'a votulu maiorității. Zivkovits cere, ca banulu

sê fia d'in statulu militariu. Breie vorbesce contr'a legiei de delegatiune.

Vien'a, 22 septemvre. Lui „Vidovdan“ se scrie d'in Vien'a, cã port'a a decisiu, sê ocupe teritoriulu romanu. Beust ar' fi propusu un'a investigatiune internationala in Romani'a pentru formarea bandelor bulgare.

Vien'a, 22 septemvre. Dupa unu telegramu al diurnalului „Neue freie Presse“, rescolla d'in Spani'e anti-monarceica, republicana-federalistica. Generalii Prim si Rola inainteza contr'a Madridului si Sevilei. In Cartagoni'a s'au facutu pronunciaminte inusrectiunale.

Vien'a, 22 septemvre. „Wien. Abendpost“ constataza, cã in cestiunea galitiana intre cancelariulu imperialu si ministeriulu cislaitanu nu esiste diferentia, ministeriulu nu e desbinatu, crisa ministri'a nu esiste.

Leupolea, 20 septemvre. Locutientiele deschiera, cã propunerea lui Smolka nu se pote sustine prè bas'a dreptulu, si politicesce e periculosa. Adres'a, ca adresa de salutare, e prè respingatoriã. Resolutiunea e neoportuna si merge prè departe. Locutientiel' desaprobeza tratãrea frivoia a celorlu insemnate cestiuni de constitutiune; acêsta usure tate a facutu tierci mai multu reu, de cãtu tote amintele guvernulu.

Vien'a, 23 septemvre. Regina Spaniei n'a putu ajunge la Madridu, pentru cã comunicatiuna pre lini'a ferata e intrerupta. Cetãtiele Malaga si Siantona au facutu pronunciaminte revolutiunare. Dintre siunea intregulu ministeriu s'a primitu. Guvernulu provisoriu d'in Sevilla a prochiãmatu presiedinte pre Espartero. Armata insurectiunii numera 14.000 soldati, flot'a 5000. Rescol'a cresce.

Triestu, 22 septemvre. Una deputatiune grecoloru de aici a prelatu a miralulu Faragutu a adresa, in care i-voteza multiamire pentru simpatiele sale fatia cu Greci'a si Cret'a, si lu-roga, ca acêta multiamire sê o faca cunoscuta guvernulu americanu.

Praga, 22 septemvre. Foiele cheice provoca comunitãtiele, sê formeze companie de venatori. — In urmarea unei ordinațiuni a comãdei supreme de armata sasistatu in se-si concediile, cari suau n'au mai pre cãte-va dîle.

Proprietariu, redactoru respundetoriu si oditoriu:
ALEXANDRU ROMANU

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.		
De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	„ 10 „ 24 „ „	„ 10 „ 51 „ „
„ Neuhäusel	„ 1 „ 23 „ diu'a,	„ 1 „ 54 „ nôptea
„ Pest'a	„ 5 „ 19 „ d. m.	„ 6 „ 31 „ deman.
„ Czegléd	„ 7 „ 54 „ „	„ 9 „ 14 „ „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „ nôptea,	2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	„ 8 „ 55 „ dem.	7 „ 47 „ „
„ Jasenov'a	„ 8 „ 4 „ *)	
„ Beseric'a-Alba	„ 8 „ 40 „ „	
Soscesc in Baziasiu	la 9 „ 10 „ „	

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica nnumai odata.

Basiasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Basiasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beseric'a-Alba	„ 6 „ 27 „ „
„ Jasenov'a	„ 7 „ 6 „ „
„ Temisior'a	„ 10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „ nôptea „ 12 „ 53 „ diu'a
„ Czegléd	„ 6 „ 35 „ dem. „ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	„ 9 „ 55 „ „ „ 9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhäusel	„ 1 „ 52 „ diu'a „ 1 „ 8 „ nôptea
„ Posionu	„ 4 „ 48 „ d. a. „ 4 „ 12 „ dem.
Soscesc in Vien'a	la 6 „ 36 „ „ „ 6 „ — „ „

Jasenov'a-Oraviti'a.		
De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.	
„ Jam	„ 9 „ 12 „ „	
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „ „	
Soscesc in Oraviti'a	la 10 „ 57 „ „	

Oraviti'a-Jasenov'a.		
De la Oraviti'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.	
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „ „	
„ Jam	„ 5 „ 38 „ „	
Soscesc in Jasenov'a	la 6 „ — „ „	

Vien'a-Oradea-Marc.		
De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute sera.	
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ deman.	
„ Czegléd	„ 9 „ 27 „ „	
„ Püspök-Ladány*)	1 „ 58 „ dup. med.	
Soscesc in Orade	la 4 „ 38 „ „	

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde soscesc la 3 ore dupa mediadi.

Oradea-Marc-Vien'a.		
De la Orade	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a	
Soscesc in Püspök-Ladány*)	„ 12 „ 48 „ diu'a	
„ Czegléd	„ 5 „ 41 „ ser'a	
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „	
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a	

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Aradu.		
De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.	
„ Pest'a	„ 6 „ 25 „ deman.	
„ Czegléd	„ 9 „ 47 „ „	
„ Szolnocu	„ 11 „ 2 „ „	
Soscesc in Aradu	la 5 „ — „ ser'a.	

Aradu-Vien'a.		
De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a	
„ Szolnocu	„ 4 „ 22 „ dupa mediadi.	
Soscesc in Czegléd	la 5 „ 33 „ „	
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „	
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a	

Vien'a-Paris.		
De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute sera.	
„ Salzburg	„ 1 „ nôptea.	
„ Monacu	„ 5 „ 45 deman.	
„ Stuttgart	„ 11 „ 45 „ „	
„ Mühlacker	„ 12 „ 55 diu'a.	
„ Carlsruhe	„ 2 „ 10 dupa méd.	
„ Strassburg	„ 5 „ 25 „ „	
Soscesc in Paris	la 5 „ — demaneti'a	

Paris-Vien'a.		
De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.	
„ Strassburg	„ 8 „ 57 „ dem.	
„ Carlsruhe	„ 10 „ 40 „ „	
„ Mühlacker	„ 12 „ — „ diu'a.	
„ Stuttgart	„ 1 „ 20 „ dupa méd.	
„ Monacu	„ 8 „ 30 „ ser'a.	
„ Salzburg	„ 1 „ 30 „ nôptea.	
Soscesc in Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.	

De la Oradea-Marc la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, soscesc in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 1/2 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.

„ Clusiu la Orade pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesc in Orade la 6 ore 40 minute demaneti'a.

„ Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca in tote dilele, la 7 ore sera, soscesc in Sibii la 2 ore 15 minute nôptea. Cale are 34 1/2 mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.

„ Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore sera, soscesc in Aradu la 1 ora 45 min. noptea.

„ Temisior'a la Sibii pleca in tote dilele la 6 ore deman. soscesc in Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36 1/2 mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.

„ Sibii la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, soscesc in Temisior'a la 7 ore 40 minute sera.

„ Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, soscesc in Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 1/2 mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.

„ Orsiova la Temisior'a pleca dominica' marti-a, mercuri-a si vineric-a la 6 ore sera, soscesc in Temisior'a la 6 ore sera in diu'a urmatória.

De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. soscesc in A. la 11 ore 45 minute diu'a.

„ Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.

„ Aradu la Temisior'a pleca in tote dilele la 2 ore dupa mediadi, soscesc la 7 ore 45 minute sera.

„ Sibii la Clusiu pleca in tote dilele, la 3 ore d. m. soscesc la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 1/2 mile tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.

„ Clusiu la Sibii pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. soscesc la 11 ore 50 min. diu'a.

„ Sibii la Brasiovu pleca in tote dilele la 5 ore dupa méd. soscesc la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18 1/2 mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.

„ Brasiovu la Sibii pleca in tote dilele la 7 ore sera, soscesc la 9 deman.

„ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineri-a, si sambet'a la 7 ore sera, soscesc la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.

„ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore deman. soscesc la 2 ore 35 min. noptea.